

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อยกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใน
จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้เขียน อธิปัติ ลีวงศ์งาม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ลิสุวรรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาถึงผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ในจังหวัดกาญจนบุรีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย ที่อาจส่งผลกระทบต่อ
ย้อนกลับสู่การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีเอง และ ชุมชนในบริเวณ
ใกล้เคียง และเพื่อนำเสนอแนวทางในการวางแผนและจัดการสภาพลำน้ำ และการจัดการ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ตัวแทนของชุมชน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อม บุคลากรขององค์กรของรัฐและเอกชนที่
เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสังเกตในการเก็บข้อมูล จากนั้นได้นำผล
การศึกษามาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยการเขียนรายงานเชิงบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า มลภาวะจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างรุนแรงในทุก ๆ
วันที่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว และมลภาวะส่วนอีกส่วนหนึ่งจะเกิดจากชุมชนอย่างต่อเนื่องใน
ทุก ๆ วัน แต่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม และชุมชน ในขณะที่การท่องเที่ยวจะ
ได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย เมื่อเทียบกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากหลายทิศทาง เช่น ปัญหา
สุขภาพเนื่องจากสิ่งแวดล้อม จากเศรษฐกิจเนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของชุมชน

ปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาที่เกิดจากปัญหาน้ำหลากที่เกิดจากธรรมชาติ และเกิดจาก
ปริมาณน้ำฝนที่มาก รูปร่างของแม่น้ำ ความสูงของตลิ่ง และอัตราการไหลของน้ำ แต่สามารถ
บรรเทาให้เบาบางได้ด้วยหลาย ๆ วิธี เช่นการขุดลอกแม่น้ำเพื่อช่วยให้น้ำไหลได้สะดวกยิ่งขึ้น
ปัญหาน้ำท่วมก่อให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยแก่ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว และส่งผลร่วมกับ

มลภาวะที่มนุษย์สร้างขึ้นทำให้เกิดการกระจายสารปนเปื้อนออกสู่สิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อผู้
ชุมชน

ระดับน้ำในแม่น้ำแควน้อย ที่ยังไม่สูงมากจนท่วมจะส่งผลในแง่บวกแปรผันตามกันคือ
ระดับน้ำที่เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้คุณภาพของน้ำในแม่น้ำดีขึ้น และระดับน้ำของน้ำที่ลดลงก็จะ
ส่งผลให้คุณภาพของน้ำในแม่น้ำลดลง

แนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อยกับการ
จัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีคือ รัฐต้องมีมาตรการที่เข้มงวดเข้าดูแล
กิจการของเอกชนให้มีการกำหนดมาตรการเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน อีกทั้งให้ความรู้แก่
ผู้ประกอบการ และประชาชนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนักให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน
และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการใช้น้ำอย่างถูกวิธี เพื่อลดผลกระทบอันเนื่องมาจาก
มลภาวะที่เกิดขึ้นต่อชุมชนให้น้อยลง ควรมีการขุดลอกคลองเพื่อไม่ให้ท้องน้ำตื้นเขินจนเกิดปัญหา
น้ำท่วมได้ง่ายขึ้น อีกทั้งมีการออกมาตรการในการดูแลเรื่องการจัดการที่ดินของนายหน้าค้าที่ดิน
หากว่ามีการเตรียมพื้นที่ทิ้งไว้ควรให้มีการปลูกพืชคลุมดินไว้เพื่อป้องกันการไหลบ่าหน้าดินของน้ำ
และควรมีการดูแลการปลูกพืชคลุมดินในบริเวณป่าเขาและบริเวณริมแม่น้ำ ท้ายที่สุดนี้ชุมชน และ
ผู้ประกอบการในพื้นที่ ควรออกมามีส่วนร่วม มีบทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของตน เพื่อ
ชุมชนและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนต่อไป

Independent Study Title Water Conditions in Khwae Noi River and Tourism Industry in Kanchanaburi Province

Author Mr. Atipat Lorwong-ngam

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor
Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuwana

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the causes and impacts of water conditions of the Khwae Noi River on tourism industry in Kanchanaburi province, and to suggest the solutions or guidelines for water conditions management and planning of tourism industry management planning in Kanchanaburi province.

The population of this study comprise of the communities' leaders, villagers, tourism entrepreneurs and officers of the government and non-government organizations relating to the areas. The primary data were acquired from surveys and interviews with the stakeholders. Then descriptive analysis was used with the collected data to present the results of the study.

The results of the research showed that the water pollutions, one principal of water conditions in the Khwae Noi River, were mostly from tourism industry. Meanwhile, the communities were also another main source of the small water pollutions affecting the Khwae Noi River. On the other hand, water pollutions affected directly back to the villagers who lived in that area and use that water in their everyday lives. Finally the effect of water pollutions could affect the industry tourism directly and indirectly.

Water level is also another type of water conditions. Flooding was the problem caused by water runoff, which was naturally an event occurs. Flooding could not be perfectly solved but should be mitigated. Flooding also affected on life security of the villagers, the tourists and could continually effect on water pollutions.

The water level that was not too high at a flooding level, will affect positively the water conditions.

The guidelines to solve those problems were that the government should have a strong policy upon the tourism industry and the villagers. By providing the villagers with some knowledge and clue about the situations, they could understand and realize the situations of their environment. Moreover, the government also needed to provide the villagers some knowledge, about how to use the water at the right way, and relief the effect of the water pollution upon them. Furthermore, to improve the channel so the water can flow easier. The government policy should concern the real-estate or land, which is not being used, should be covered by planting soil covered plant to avoid water runs off. Finally the government, the communities and the entrepreneurs should participate and take actions to look after their environment and solve their environmental problems, so communities and tourism industry in the area could maintain sustainably.